

Vår referens: dnr 26-312

Remissyttrande; Ds 2025:29, Tredjelandslieferantörens tillträde till upphandlingsförfarandet

Post- och telestyrelsen (PTS) har beretts tillfälle att yttra sig över förslagen i Ds 2025:29.

PTS är förvaltningsmyndighet för områdena elektronisk kommunikation och post. Myndigheten ska verka för att alla i Sverige har tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer. PTS är även sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn elektronisk kommunikation och post.

PTS synpunkter på förslaget

Med utgångspunkt i myndighetens verksamhetsområde vill PTS lämna följande synpunkter.

Sammanfattning

PTS delar bedömning att svensk upphandlingslagstiftning behöver anpassas till EU-domstolens praxis när det gäller tredjelandslieferantörens tillträde till upphandlingsförfaranden och anser att det är angeläget att svensk rätt inte ger leverantörer från tredjeländer rättigheter som följer av upphandlingsdirektiven när sådana rättigheter inte följer av internationella avtal som EU har ingått.

PTS anser att den föreslagna regleringen kan bidra till en tydligare och mer transparent hantering av tredjelandslieferantörer i offentlig upphandling.

PTS vill samtidigt framhålla behovet av vägledning till upphandlande myndigheter inför regleringens tillämpning samt att risker kopplade till tredjeland i många fall uppstår i senare led i leverantörskedjan.

Författningsförslagen (avsnitt 1)

PTS har inga invändningar mot de föreslagna lagändringarna i upphandlingslagarna.

PTS delar bedömning att EU-domstolens praxis innebär att leverantörer från tredjeländer utan avtal med EU inte kan åberopa rättigheter enligt upphandlingsdirektiven.

Enligt PTS är det därför motiverat att upphandlingslagarna inte längre automatiskt ska tillämpas i förhållande till sådana leverantörer.

Upphandlande myndigheters handlingsutrymme (avsnitt 9.1.2)

Av Ds 2025:29 följer att upphandlande myndigheter åläggs ansvaret för att själva avgöra om tredjelandsleverantörer ska tillåtas delta i upphandlingsförfarandet eller inte.

Ovanstående ansvar ökar samtidigt behovet av en enhetlig och transparent tillämpning. Utan gemensamma kriterier finns en risk för att olika myndigheter gör olika bedömningar i likartade situationer. Det kan minska förutsebarheten och leda till osäkerhet både för upphandlande organisationer och leverantörer.

Underleverantörer och leverantörskedjor (avsnitt 10.2)

PTS kan konstatera att slutsatserna från Kolin och Qingdao inte kan utsträckas till att omfatta underleverantörer eller åberopande av annans kapacitet, och att lagförslagen därför inte tar sikte på dessa situationer.

För PTS och för sektorn elektronisk kommunikation är detta dock en central fråga. Risker kopplade till tredjeländ uppstår inte endast i förhållande till den formella anbudsgivaren utan ofta i senare led, exempelvis genom driftleverantörer, systemförvaltning, nätkomponenter, fjärråtkomst, supportorganisationer eller annan kritisk underliggande kapacitet. Om regleringen endast träffar huvudleverantören riskerar den därför att få begränsad praktisk effekt i de upphandlingar där skyddsintressena är som störst.

PTS anser därför att regeringen i det fortsatta arbetet bör överväga hur upphandlande myndigheter bättre kan få stöd att hantera risker i leverantörskedjan inom ramen för gällande rätt. Om lagstiftning inte bedöms möjlig i detta skede bör frågan åtminstone behandlas utförligt i vägledning. Av sådan vägledning bör framgå vilka möjligheter som redan finns att ställa krav på exempelvis säkerhetsorganisation, incidenthantering, geografisk placering av funktioner, åtkomstkontroll, kontinuitet, insyn i leveranskedjan och byte av underleverantör där det är säkerhetsmässigt motiverat. PTS egen vägledning om säkerhet vid inköp av elektroniska

kommunikationstjänster visar att säkerhetsbehovet ofta måste analyseras utifrån flera tekniska och organisatoriska nivåer i leveransen.

Behov av vägledning (avsnitt 13.3)

PTS anser att det kan finnas behov av vägledning inför regleringens ikraftträdande.

När upphandlande myndigheter ges ett större utrymme att avgöra om tredjelandsleverantörer ska tillåtas delta i upphandlingar ökar behovet av en enhetlig och förutsebar tillämpning.

PTS bedömer att vägledning kan vara särskilt värdefull i frågor som rör

- bedömning av leverantörers ursprung och kontrollförhållanden,
- proportionalitet och likabehandling i dessa situationer, samt
- dokumentation av upphandlande myndigheters bedömningar.

Ikraftträdande (avsnitt 12)

PTS har inga invändningar mot den föreslagna ikraftträdandetidpunkten.

Detta yttrande har beslutats av divisionschefen Tove Friberg. I ärendets slutliga handläggning har även avdelningschefen Annika Leander och upphandlingschefen Gustav Blomberg samt upphandlingsjuristen Jimmy Andersson (föredragande) deltagit.